

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Eelarvekomisjon

2009/0107(COD)

17.3.2010

ARVAMUS

Esitaja: eelarvekomisjon

Saaja: regionaalarengukomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, seoses teatavate nõuete lihtsustamise ja finantsjuhtimise teatavate sätetega (KOM(2009)0384 – C7-0003/2010 – 2009/0107(COD))

Arvamuse koostaja: Ivars Godmanis

PA_Legam

LÜHISELGITUS

2009. aasta juulis esitas komisjon ettepaneku, millega muudetakse struktuurifondide algmäärust, määrust (EÜ) 1083/2003. Ettepaneku eesmärk oli pakkuda täiendavaid majandusstiimuleid teatavatele liikmesriikidele, kes olid majanduskriisis tugevalt kannatada saanud. See järgnes Euroopa majanduse elavdamise kavale, mille kontekstis oli algmääruse 1083/2006 rakendussätteid 2009. aastal juba muudetud, et võimaldada suuremat paindlikkust ettemaksetele.

Komisjoni ettepaneku põhifookus oli suunatud finantskriisi tagajärgedele, s.o probleemidele seoses karmistunud krediitpoliitikaga ja piirangutele eelarvepoliitikas. Väljapakutud lahenduseks oli võtta nende liikmesriikide jaoks, kellel on tõsised probleemid rahavoogudega, kasutusele ajutine võimalus taotleda tööturumeetmete rahastamise 100% hüvitamist Euroopa Sotsiaalfondist, s.o erandit kaasrahastamise põhimõttest. Nimetatud erandit nähti ette kohaldada 2009. ja 2010. aastal ning eeldati, et see edendab koolitust, oskuste täiendamist ja kvaliteetsete praktikakohtade loomist. Lisaks sisaldus komisjoni ettepanekus rida meetmeid määruse (EÜ) 1083/2006 rakendamise edasiseks lihtsustamiseks.

Nõukogu arutas ettepanekut 2009. aasta sügisel ja jõudis 20. novembril ühehäälselt seisukohale. Nõukogu lükkas ajutiste 100% maksete idee tagasi, kuid kinnitas ülejäänud komisjoni poolt tehtud ettepanekud.

Lissaboni lepingu jõustumine 1. detsembril 2009 tõi kaasa muudatuse õigusloomemenetluses Euroopa Parlamendi kasuks: nõusolekumenetluse asemel, kus parlamendil oli võimalus vaid nõustuda või mitte, sai Euroopa Parlament nüüd seadusliku tavamenetlusega teksti sisu osas täieliku hääleõiguse.

Ettepaneku mõju eelarvele

Komisjoni ettepanekus on terve rida muudatusi, mille eesmärk on lihtsustada struktuurifondide rakendamist. Kõige tuntavamad muudatused on seotud suurprojektidega, sh kohaldatava künnisega. Kui ettepanek vastu võetakse, kohaldatakse kõikidele suurprojektidele ühetaolist künnist, 50 miljonit eurot (praegu kehtib keskkonnaprojektide jaoks erinev künnis, 25 miljonit eurot). Lisaks tuleks suurprojekte kaitsta automaatse kulukohustustest vabastamise eest. Enamik ülejäänud muudatustest on suhteliselt väikesed, kuid vastavad Euroopa Parlamendi lihtsustamise üleskutsetele, näiteks neile, mis tehti eelarve lepitusmenetluse käigus 2009. aasta novembris. Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid seejärel vastu ühisavalduse struktuurifondide lihtsustamise ja sihipärasema kasutamise kohta. Seetõttu võib komisjoni esildatud lihtsustamismeetmeid toetada.

Keerulisem probleem on seotud ettepanekuga loobuda ajutiselt kohustusest kaasrahastada Euroopa Sotsiaalfondi poolt rahastatavaid rakenduskavasid. Sellel ei oleks mingit mõju 2010. aasta kulukohustuse assigneeringutele, kuid see suurendaks ajutiselt maksete assigneeringuid, juhul kui liikmesriigid peaksid otsustama kasutada võimalust vahemaksete 100% hüvitamiseks. Ettepanek ei tooks kaasa muudatusi mitmeaastases finantsraamistikus, sest 2010. aastal tehtavate Euroopa Liidu „lisamaksete” osas tehakse hiljem lõppmakse arvutamisel tasaarvestus.

Kuigi üldine eesmärk – struktuurifondide mobiliseerimine majandus- ja finantskriisiga paremaks toimetulemiseks – on täielikus kooskõlas Euroopa Parlamendi seisukohaga, jätab komisjoni väljapakutud meetod ruumi kahtlusteks. Maksete arengu statistika struktuurifondides näitab märkimisväärseid erinevusi liikmesriikide vahel, eriti puudutab see Euroopa Sotsiaalfondi (vt lisa 1). Sama kehtib ka juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduste esitamise kohta. Olemasolevad andmed viitavad sellele, et probleemid peituvad pigem mujal kui kaasfinantseerimise leidmisel, st liikmesriikide suutlikkuses hallata rahalisi vahendeid riigi tasandil. Ajutine ELi poolne täielik rahastamine rikuks kaasrahastamise põhimõtet ja suurendaks eeskirjade eiramise ohtu. Komisjoni ettepanekust tulenev lisakulu oleks 2010. aastal 4,1 miljardit eurot. See tähendaks eelarves ettenähtud Euroopa Sotsiaalfondi maksete suurenemist 50% võrra.

Komisjoni ettepanek ei sisalda kahjuks mõjuhinnangut. Jääb ebaselgeks, millised on eeldatavad mõjud ja milline on tegelik lisandväärtus.

Nõukogu on 100-protsendilise rahastamise põhimõtte juba tagasi lükanud. Selle asemel tegi nõukogu ettepaneku pikendada automaatse kulukohustustest vabastamise arvutamise tähtaega iga-aastaste eelarveliste kulukohustuste puhul, mis on seotud iga-aastase kogutoetusega 2007. aastal, et parandada teatavate rakenduskavade jaoks ette nähtud vahendite kasutamist. Nõukogu väitel on selline paindlikkus vajalik rakenduskavade eeldatust aeglasema käivitamise ja hilise heakskiitmise tõttu.

Lisaks tegi nõukogu ettepaneku suurendada ettemakseid Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi rakenduskavadele, et leevendada nende riikide majanduslikku olukorda, keda majanduskriis on kõige rängemalt tabanud. Liikmesriigid, kes on määruse (EÜ) 332/2002 alusel saanud keskmise tähtajaga rahalist abi, ning liikmesriigid, kelle SKP vähenes 2009. aastal võrreldes 2008. aastaga üle 10%, saaksid Ühtekuuluvusfondilt 2% ulatuses ja Euroopa Sotsiaalfondilt 4% ulatuses täiendavat eelrahastamist. Nimetatud ettepanek tähendaks ettemaksete jätkamist eelnimetatud tingimustel ka 2010. aastal. Kehtiva määruse alusel ei olnud 2010. aastaks ettemakseid ette nähtud.

Arvamuse koostaja juhib tähelepanu asjaolule, et nõukogu ettepanekust ettemaksete kohta saaksid kasu viis riiki (vt lisa 2). Nimetatud meetme kogumaksumus oleks 0,776 miljardit eurot (0,4 miljardit eurot Ühtekuuluvusfondi ja 0,376 miljardit eurot Euroopa Sotsiaalfondi jaoks).

Arvamuse koostaja on seisukohal, et nõukogu lähenemisviis vastab Euroopa Parlamendi nõudmistele lihtsustamise ja paindlikkuse osas. Kulukohustustest vabastamise edasilükkamisest oleks võimalik kasu saada kõikidel riikidel, kuid kõige raskemas olukorras olevatel riikidel oleks kasu täiendavatest ettemaksetest. Allpool esitatud muudatusettepanekud kajastavad seda seisukohta. Iseenesest mõistetavalt tuleks siis komisjonil pärast õigusliku aluse vastuvõtmist teha eelarvepädevatele institutsioonidele arutamiseks ja vastuvõtmiseks vastav paranduseelarve ettepanek.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval regionaalarengukomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt Lõige 1 a (uus)

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt

Muudatusettepanek

1 a. tuletab meelde nõukogu 10. juuli 2009. aasta avaldust maksete assigneeringute kohta ning kutsub komisjoni üles esitama vajaduse korral paranduseelarvet, et katta vajadus täiendavateks maksete assigneeringuteks 2010. aastal;

Muudatusettepanek 2

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt Lõige 1 b (uus)

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt

Muudatusettepanek

1 b. toetab ettepanekut koondada maksed perioodi algusesse, kuid rõhutab vajadust üldisest rahastamiskavast kinni pidada; tuletab meelde, et lõppsummad järelejäänud programmiperioodi makseteks tuleb otsustada iga-aastase eelarvemenetluse käigus;

Muudatusettepanek 3

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt Lõige 1 c (uus)

Õigusloomega seotud resolutsiooni projekt

Muudatusettepanek

1 c. rõhutab, et võimalik mööndus N+2 reeglist peab jääma erandlikuks ning seda tuleks kohaldada üksnes 2007. aasta maksete assigneeringutele;

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Nagu selgitatud komisjoni 3. juuni 2009. aasta teatises „Ühine kohustus tööhõive tagamisel”, on vaja muuta piiratud ajaks vahemaksete arvutamist käsitlevaid sätteid, et leevendada majanduskriisist tulenevaid liikmesriikide makseprobleeme kriisi kõrgpunktis ja kiirendada aktiivsete tööturumeetmete rakendamist, mille eesmärk on toetada kodanikke, eelkõige töötuid ja neid, kel on oht töö kaotada. Seetõttu on asjakohane, et komisjon hüvitaks ESFist kaasrahastatud rakenduskavade puhul prioriteetsel suunal tehtud avaliku sektori toetusega seotud vahemaksetaotlused 100 % ulatuses, kui liikmesriik seda taotleb, muutmata seejuures rakenduskavade suhtes programmiperioodi jooksul kohaldatavat riikliku kaasrahastamise kohustust.

välja jäetud

Selgitus

Ettepanek loobuda kaasrahastamise kohustusest ei ole isegi ajutisena vastuvõetav, sest see suurendaks eeskirjade eiramise ohtu ning on vastuolus struktuuripoliitika aluspõhimõttega.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt
Artikkel 1 – punkt 10
Määrus (EÜ) nr 1083/2006.
Artikkel 77

(10) Artikkel 77 asendatakse järgmisega:

välja jäetud

„Artikkel 77

**Vahemakse ja lõppmakse arvutamise
üldeeskirjad**

1. Vahemaksete ja lõppmaksete arvutamisel kohaldatakse iga prioriteetse suuna kaasrahastamise määra, mis on sätestatud rakenduskava käsitlevas otsuses, abikõlblike kulude suhtes, mida on kõnealuse prioriteetse suunaga seoses nimetatud igas sertifitseerimisasutuse tõendatud kuluaruandes.

Ühenduse toetus vahemaksete ja lõppmaksete näol ei tohi siiski olla suurem kui avaliku sektori toetus ja fondidest saadav maksimaalne toetus iga prioriteetse suuna jaoks vastavalt komisjoni otsusele rakenduskava heakskiitmise kohta.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võib ESFist kaasrahastatavate rakenduskavade puhul liikmesriikide enne 31. detsembril 2010 saadetud kuluaruannete põhjal tehtud komisjoni vahemaksed liikmesriigi taotlusel ja kriisivastaste meetmete rakendamise hõlbustamise eesmärgil teha 100 % ulatuses prioriteetse suuna jaoks ettenähtud avaliku sektori toetusest, mida on asjaomase prioriteetse suuna puhul täpsustatud igas sertifitseerimisasutuse tõendatud kuluaruandes. Kui liikmesriik selle võimaluse valib, kohaldab komisjon seda süsteemi kõigi asjaomase rakenduskava kuni 31. detsembrini 2010 saadetud vahemaksetaotluste puhul. Pärast 31. detsembril 2010 saadetud kuluaruannete põhjal tehtavate vahemaksete arvutamisel ei võeta enam arvesse esimese lõigu alusel makstud kogusumma ja lõike 1 esimese lõigu alusel arvutatud summa vahet. Siiski

võetakse seda vahet arvesse artikli 79 lõike 1 kohaldamisel ja lõppmakse arvutamisel.”

Selgitus

Ettepanek loobuda kaasrahastamise kohustusest ei ole isegi ajutisena vastuvõetav, sest see suurendaks eeskirjade eiramise ohtu ning on vastuolus struktuuripoliitika aluspõhimõttega.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt

Artikkel 1 – punkt 11 a (uus)

Määrus (EÜ) nr 1083/2006.

Artikkel 82 – lõige 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Artikli 82 lõike 1 teisele lõigule lisatakse järgmine punkt:

„e a) liikmesriikidele, kellele anti 2009. aastal laenu vastavalt nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem*, või liikmesriikidele, kelle SKP vähenes 2009. aastal 2008. aastaga võrreldes reaalkväärtuses rohkem kui 10%: 2010. aastal 2% Ühtekuuluvusfondi toetusest ja 4% Euroopa Sotsiaalfondi toetusest rakenduskavale.

**** EÜTL 53, 23.2.2002, lk 1.”;***

Selgitus

Tõsise finantskriisi tingimustes on õigustatud Ühtekuuluvusfondi ja Sotsiaalfondi ettemaksete jätkamine riikidele, kes on kõige haavatavamad majanduslikus olukorras.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt

Artikkel 1 – punkt 11 b (uus)

Määrus (EÜ) nr 1083/2006.

Artikkel 82 – lõige 1 – teine a lõik (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 b) Artikli 82 lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

„Teise lõigu punktis f nimetatud kriteeriumide kohaldamisel võetakse SKP andmete aluseks 2009. aasta novembris avaldatud ühenduse statistika.**

**** Euroopa majandusproгноos (European Economic Forecast), sügis 2009 (EUROPEAN ECONOMY. Nr 10/2009. Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus. Luxembourg).”**

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt

Artikkel 1 – punkt 12 a (uus)

Määrus (EÜ) nr 1083/2006.

Artikkel 93 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12 a) Artiklit 93 muudetakse järgmiselt.

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon vabastab automaatselt kõik need teise lõigu kohaselt arvutatud rakenduskava summad, mida ei ole kasutatud eel- või vahemaksete tegemiseks või mille kohta ei ole saadetud kooskõlas artikliga 86 maksetaotlust rakenduskava eelarveliste kulukohustuste aastale järgneva teise aasta 31. detsembriks, välja arvatud lõikes 2 nimetatud erandi korral.

***Automaatse kulukohustustest vabastamise jaoks arvutab komisjon asjaomase summa, liites kõigile perioodi 2008–2013 eelarvelistele kulukohustustele ühe kuuendiku iga-aastastest eelarvelistest kulukohustustest, mis on seotud iga-aastase kogutoetusega 2007. aastal.*”**

Selgitus

Automaatse kulukohustustest vabastamise edasilükkamine 2007. aastal võetud kulukohustuste osas võimaldab teatavad paindlikkust olukorras, kus rakenduskavade heakskiitmine on toimunud oodatust aeglasemalt.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt

Artikkel 1 – punkt 12 b (uus)

Määrus (EÜ) nr 1083/2006.

Artikkel 93 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) lõike 2 järele lisatakse järgmine lõige 2 a:

„2 a. Erandina lõike 1 esimesest lõigust ja lõikest 2 ei kohaldata automaatse kulukohustustest vabastamise tähtaegu iga-aastastele eelarvelistele kulukohustustele, mis on seotud iga-aastase kogutoetusega 2007. aastal.”

Selgitus

Automaatse kulukohustustest vabastamise edasilükkamine 2007. aastal võetud kulukohustuste osas võimaldab teatavat paindlikkust olukorras, kus rakenduskavade heakskiitmine on toimunud oodatust aeglasemalt.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu soovitus

Artikkel 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 1 a
Üleminekumeetmed

Selleks et tulla toime käesoleva määrusega kehtestatavatele kohustustest vabastamise eeskirjadele ülemineku erandlike asjaoludega, taastatakse määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 93 lõike 1 teise lõigu rakendamiseks vajalikul

määrul assigneeringud, mis tühistati seoses eelarveaastal 2007 komisjoni vabastatud kulukohustustega tulenevalt määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 93 lõike 1 esimeses lõigus ja artiklis 97 sätestatu rakendamisest vastavalt finantsmääruse artiklile 11.

Selgitus

Automaatse kulukohustustest vabastamise edasilükkamine 2007. aastal võetud kulukohustuste osas võimaldab teatavad paindlikkust olukorras, kus rakenduskavade heakskiitmine on toimunud oodatust aeglasemalt.

Member States	EU financing ESF fund billion EUR	Total ESF fund billion EUR	Accumulated Commitments till 2009/12/31, million EUR	Accumulated payments till 2009/12/31, million EUR	Payments rate 1: accumul. payments / accumul. commitments, 2009/12/31, %	Payments rate 2: accumul. payments / EU financing, 2009/12/31, %	GDP change 2009/2008 %	Budget deficit, general government balance, 2009/2008, % GDP
Ireland	0,375	1,357	239,704049	107,25864	44,75	28,60	-7,5	-12,5
Austria	0,52	1,07	219,311877	135,605042	61,83	26,08	-3,7	-4,3
Portugal	6,5	9,2	2736,7585	1337,786947	48,88	20,58	-2,9	-8
Estonia	0,4	0,5	111,547437	74,599859	66,88	18,65	-13,7	-3
Belgium	1,1	2,3	460,081845	202,621213	44,04	18,42	-2,9	-5,9
Germany	9,4	11,7	3936,061738	1623,748625	41,25	17,27	-5	-3,4
Finland	0,6	1,4	287,946526	100,566102	34,93	16,76	-6,9	-2,8
Slovakia	1,03	2,04	620,470241	161,539025	26,03	15,68	-5,8	-6,3
France	5,4	10,3	2220,721732	830,789639	37,41	15,38	-2,2	-8,3
UK	5,2	8,8	1984,038687	772,319065	38,93	14,85	-4,6	-2,1
Denmark	0,255	0,51	104,886382	36,585631	34,88	14,35	-4,5	-2
Poland	10	12	4177,842571	1426,862629	34,15	14,27	1,2	-6,4
Italy	6,9	15,2	2835,654787	980,54229	34,58	14,21	-4,7	-5,3
Sweden	0,7	1,4	284,68422	98,078803	34,45	14,01	-4,6	-2,1
Luxemburg	0,025	0,05	10,391817	3,217154	30,96	12,87	-3,6	-2,2
Lithuania	1	1,2	393,418438	128,725163	32,72	12,87	-18,1	-9,8
Hungary	3,7	4,3	1632,694387	441,791478	27,06	11,94	-6,5	-4,1
Latvia	0,6	0,7	198,074632	69,426462	35,05	11,57	-18	-9
Cyprus	0,12	0,15	79,923551	10,944799	13,69	9,12	-0,7	-3,5
Malta	0,112	0,132	30	10,151429	33,84	9,06	-2,2	-4,5
Romania	3,7	4,4	1084,857624	333,089837	30,70	9,00	-8	-7,8
Czech	3,8	4,5	1477,341995	341,023034	23,08	8,97	-4,8	-6,6
Slovenia	0,8	0,9	361,979278	71,256188	19,69	8,91	-7,4	-6,3
Bulgaria	1,2	1,4	384,262014	106,691388	27,77	8,89	-5,9	-0,8
Greece	4,4	5,7	1924,202595	355,354149	18,47	8,08	-1,1	-12,2
Netherlands	0,85	2	341,657375	65,573361	19,19	7,71	-4,5	-4,7
Total	76,687	114,209	30875,2728	10888,90097				
					Average :35,26	Average :14,2		
Difference between best and worse			Difference between best and worse		MS under average	MS under average		
Payment rate : 2,48 times (248%)			Payment rate: 2,69 times (269%)		Payment rate level:	Payment rate level:		
Best Payment rate: 66,8%			Best Payment rate : 28,6%		18/27=66%	18/27=66%		

ANNEX 2

2007-2013								
Cohesion Fund					European Social Fund			
	EU financing, billion EUR	National co financing, billion EUR	Total funds, billion EUR	2% of EU financing, billion EUR	EU financing, billion EUR	National co financing, billion EUR	Total funds, billion EUR	4% of EU financing, billion EUR
Countries								
Estonia	1,1	0,2	1,3	0,022	0,4	0,05	0,5	0,016
Hungary	8,6	1,5	10,1	0,172	3,7	0,6	4,3	0,148
Latvia	1,5	0,5	2	0,03	0,6	0,12	0,7	0,024
Lithuania	2,3	0,5	2,8	0,046	1	0,2	1,2	0,04
Romania	6,5	1,3	7,8	0,13	3,7	0,7	4,4	0,148
Total	20	4	24	0,4	9,4	1,67	11,1	0,376

MENETLUS

Pealkiri	Üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta seoses teatavate nõuete lihtsustamise ja finantsjuhtimise teatavate sätetega
Viited	KOM(2009)0384 – C7-0003/2010 – 2009/0107(COD)
Vastutav komisjon	REGI
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	BUDG 18.1.2010
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Ivars Godmanis 21.10.2009
Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 3 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Damien Abad, Alexander Alvaro, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Carl Haglund, Jutta Haug, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, Vladimír Remek, Dominique Riquet, László Surján, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann, Jacek Włosowicz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Paul Rübig, Georgios Stavrakakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jan Kozłowski